

De ce ar putea „castravetele african” să stârnească interesul fermierilor bulgari?

Автор(и): агроном Роман Рачков, Българска асоциация по биологична растителна защита

Дата: 09.07.2024 Брой: 7/2024

Pentru a face față provocărilor aduse de schimbările climatice și pentru a asigura aprovizionarea cu alimente, fermierii și producătorii mici trebuie să adopte practici durabile și adaptive. O astfel de practică este extinderea diversității culturilor prin includerea de noi soiuri tolerante la temperaturi ridicate și secetă. Există numeroase culturi care pot fi cultivate în Bulgaria și care îmbină rezistența cu atractivitatea culinară. Unele vor fi rezistente în exterior, altele pot fi mai delicate și pot necesita protecție, dar este timpul să ne lărgim orizonturile. O astfel de cultură este castravetele african, cunoscut și sub numele de melothria și pepene miniatural.

Grădinarii și producătorii de alimente sunt expuși direct impactului complex pe care schimbările climatice îl au asupra muncii lor zilnice. Creșterea temperaturilor, schimbarea tiparelor de precipitații și frecvența tot mai mare a evenimentelor

meteorologice extreme reprezintă provocări semnificative pentru producția de alimente. Fermierii și producătorii mici, care sunt coloana vertebrală a sistemelor alimentare locale, sunt deosebit de vulnerabili. În imensa diversitate de semințe ornamentale și leguminoase care au apărut pe piață în ultimii ani, cererea pentru specii exotice devine din ce în ce mai răspândită. Unele dintre ele sunt într-adevăr potrivite pentru condițiile din țară și oferă randamente bune. Altele sunt doar testate, iar altele sunt considerate ceva exotic. O astfel de propunere neobișnuită este planta melothria (*Melothria scabra*), cunoscută și sub numele de pepene miniatural, castravete african, dar de fapt această plantă este o cultură complet nouă pentru noi și nu este înrudită cu niciuna dintre plantele pe care le aseamănă.

De ce ar putea fermierii bulgari să apeleze la melothria?

Unul dintre motivele principale pentru care melothria prezintă interes pentru fermierii din Bulgaria este că aceștia caută culturi alternative față de speciile tradiționale cultivate pentru consum. Deși cultivarea speciilor cu importanță economică din familia Cucurbitaceae este bine cunoscută în țara noastră, creșterea biodiversității în ecosistemele agricole nu este o zonă de focalizare principală în aceste sisteme convenționale de producție. Adăugarea melothriei în sistemele tradiționale de producție poate spori biodiversitatea în mai multe moduri. În primul rând, poate crește diversitatea culturilor produse pe parcelele agricole, dar poate oferi și habitat pentru insecte benefice, microorganisme și animale vertebrate.

Cu cât clima devine mai imprevizibilă, cu atât agronomii și fermierii vor trebui să exploreze culturi alternative care se pot dovedi mai potrivite pentru mediul în schimbare.

Amenințarea schimbărilor climatice face dificilă cultivarea culturilor tradiționale în modurile familiare utilizate până acum. Secolul XXI va fi o perioadă de provocare pentru oameni dacă vom continua practicile noastre agricole actuale.

Prin introducerea acestui rudă al castravetelui nostru către consumatorii interesați, piața se deschide pentru fermieri și oferă o oportunitate de diversificare în domeniile agronomice. Odată cu provocările tot mai mari din sectorul agricol din țara noastră și riscul potențial ca o anumită cultură să nu dea roade într-o anumită sezon, diversificarea gamei de produse de pe piață poate fi o bună oportunitate atât pentru fermieri, cât și pentru consumatori. Din păcate, deși melothria este potrivită pentru cultivare în țara noastră, este încă necunoscută fermierilor bulgari și este cultivată doar de grădinari amatori. Aici intervin instituții precum Serviciul Național de Consultanță Agricolă și institutele sectoriale din cadrul Academiei Agricole, care trebuie să fie mai active în promovarea acestei culturi și a altor culturi alternative similare.

Foto 1: Fructe de *Melothria scabra*. [Sursa](#)

Schimbările climatice reprezintă cel mai semnificativ set de provocări cu care se confruntă fermierii și producătorii de alimente din Bulgaria.

Unele dintre provocările actuale legate de climă sunt tiparele meteorologice instabile, lipsa apei, presiunea dăunătorilor și a bolilor și, nu în ultimul rând, sănătatea solului.

Tiparele meteorologice imprevizibile pot duce la eșecul culturilor, pierderea productivității și creșterea susceptibilității la boli. Cultivatorii casnici și fermierii la scară mică trebuie să se adapteze selectând soiuri rezistente de culturi și utilizând măsuri de protecție precum acoperiri pentru rânduri și sere.

Pe de altă parte, schimbarea tiparelor de precipitații și creșterea evaporației datorită temperaturilor mai ridicate pun presiune pe resursele de apă. Captarea apei de ploaie, tehnicile eficiente de irigare și culturile tolerante la secetă sunt esențiale pentru atenuarea acestor provocări.

Un alt factor negativ asociat cu creșterea temperaturilor este că acestea pot crea condiții favorabile pentru dăunători și boli. Tehnicile de management integrat al dăunătorilor (IPM), culturile mixte și utilizarea insectelor benefice pot ajuta la minimizarea necesității de intervenții chimice.

Nu în ultimul rând, schimbările climatice afectează structura și compoziția solului. Testarea regulată a solului, precum și rotația culturilor și culturile de acoperire sunt cruciale pentru menținerea fertilității solului.

Ce este melothria sau pepenele miniatural?

Nu este întâmplător că planta este adesea numită pepene miniatural. Fructele sale mici, care nu depășesc 3 cm lungime și 2 cm lățime, au o culoare foarte asemănătoare: dungi verde-închis trec pe un fundal verde-deschis. Dacă culegi fructul și îl arăți separat de plantă, este într-adevăr un pepene miniatural. Iar melothria crește sub forma unei vițe lungi târătoare, foarte asemănătoare cu cea a pepenelei.

Cu toate acestea, dacă guști fructul, acesta seamănă cu castravetele. În secțiune longitudinală are două jumătăți similare cu cele ale castravetelui. Și mirosul este foarte asemănător. Doar semințele albe seamănă ca formă cu semințele de pepene verde. Datorită acestei asemănări, planta are multe nume populare: "pepene miniatural mexican", "pepene pentru șoareci", "castravete murat mexican", "castravete african", "castravete pentru colibri", precum și "cucamelon", "pepin" și "pepene pentru șoareci".

În ciuda faptului că *Melothria scabra* nu este nici pepene, nici castravete, are totuși ceva în comun cu aceste culturi – aparține familiei Cucurbitaceae. *Melothria* are propriul gen – *Melothria*, care include aproximativ 166 de specii, majoritatea necomestibile.

Melothria scabra este originară din America Centrală. Acolo crește ca o buruiană destul de agresivă. Răspândindu-se de-a lungul solului și cățărându-se pe suporturi, vița este capabilă să suprimă alte culturi. Datorită climei calde de acolo, este o plantă perenă și se reproduce nu numai prin semințe, ci și prin tuberculi.

Frunzele plantei sunt păroase, triunghiulare, trilobate, cu capetele segmentelor ascuțite. Planta produce atât flori masculine, cât și feminine. În același timp, acestea sunt ușor de distins: primele sunt aranjate singular și înfloresc mai devreme, cele din urmă sunt grupate în câteva și înfloresc mai târziu. Florile sunt în formă de pâlnie și de culoare galbenă. Tulpinile se dezvoltă rapid, atingând peste 3 m în timpul sezonului. Pe rădăcinile plantei se formează tuberculi destul de mari, cu greutatea de până la 400 g, similari cu batatele. Astfel, randamentul pe plantă este de până la 6 kg de "castraveți" și aproximativ 6 kg de tuberculi.

Foto 2: *Melothria scabra*. [Sursa](#)

Care sunt beneficiile și utilizările sale?

Melothria a fost introdusă în Europa destul de recent – în 1987. Datorită dimensiunii, caracteristicilor de gust și faptului că fructele au gust de castravete, acestea pot fi utilizate pentru prepararea saladelor, a murăturilor, ca garnitură pentru diverse preparate și în "rulouri", precum și în diverse mese dietetice sănătoase.

Pielea dă aciditate fructelor și cu cât fructul este mai bătrân, cu atât devine mai acru. Cu toate acestea, datorită dimensiunii lor, "castraveții miniaturali" nu se decojesc, ci ar trebui culeși înainte ca semințele să se formeze. Pentru conservare este de asemenea mai bine să se utilizeze "castraveți tineri", deoarece pielea groasă a melothriei mature strică gustul. Tuberculiile culturii își pierd valoarea nutritivă în timp și, prin urmare, sunt de obicei consumați imediat după recoltare.

Includerea melothriei în dietă are un efect tonic, antiinflamator și imunostimulator.

Fructele melothriei conțin multă fibră și sunt bogate în proteine, grăsimi și carbohidrați, dar conțin și minerale precum magneziu, fier, potasiu, calciu, fosfor și sodiu. În plus, castraveții africani conțin vitaminele B9 și C. În același timp, conținutul caloric al unui fruct este foarte scăzut, doar 15 kcal, ceea ce ajută la menținerea unei greutate corporale sănătoase inducând o senzație de sațietate și susținând pierderea în greutate.

Consumul regulat al fructelor sale are un efect pozitiv asupra sistemului cardiovascular (restabilește tensiunea arterială), elimină excesul de bilă din organism și reduce nivelul de colesterol.

Cu toate acestea, persoanele cu aciditate gastrică crescută, ulcer gastric sau gastrită ar trebui să fie prudente atunci când consumă melothria și ar trebui fie să evite complet, fie să limiteze cel puțin aportul de fructe proaspete.

Pe lângă utilizarea ca aliment, melothria poate fi folosită și ca plantă ornamentală – plantată în ghivece agățate, lângă o pergolă sau un gard. Frunzele ei nu se îngălbenește, pă